

Мельник Р.В.

КОНТРОЛЬ ЕКСПЕРТНОЇ СЛУЖБИ МВС УКРАЇНИ ЩОДО ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ВІДСТРІЛУ ЗБРОЇ

За останні роки набули широкого розповсюдження та перебувають у вільному продажу пістолети виробництва Туреччини, які, згідно з маркувальними позначеннями, класифікують як сигнальні (стартові).

Станом на 1 січня 2014 р. на обліку в Центральній кулегільзотеці Державного науково-дослідного експертно-криміналістичного центру (ДНДЕКЦ), МВС України зареєстровано 612 нерозкриті злочини (у тому числі вбивства, нанесення тяжких тілесних ушкоджень, розбійні напади), учинених із використанням перероблених стартових і газових пістолетів, а також пістолетів і револьверів, призначених для відстрілів набоями, спорядженими металевими снарядами «несмертельної дії». Так, якщо у 2005 році на обліку перебувало лише чотири нерозкритих злочини, то в 2006 р. – 13, 2007 р. – 28, 2010 р. – 82, 2011 р. – 121, 2012 р. – 130 та 2013 р. – 148.

Водночас швидке та своєчасне розслідування злочинів, учинених із використанням переробленої вогнепальної зброї, неможливе без застосування знань судової балістики, що є галуззю криміналістичної техніки, як під час проведення експертних досліджень так і при контрольному відстрілі зброї.

Однією з умов проведення дослідження зброї є її контрольний відстріл (згідно з Інструкцією «З організації функціонування криміналістичних обліків Експертної служби МВС України», затвердженою наказом МВС України від 10.09.2009 № 390, зареєстровано у Міністерстві юстиції України від 15.10.2009 №963/16979) [1].

Загалом контрольному відстрілу підлягає нарізна мисливська, гладкоствольна, спортивна та нагородна вогнепальна, газова зброя та зброя «несмертельної дії», яка:

- перебуває в особистому користуванні громадян та на об'єктах дозвільної системи (у процесі реєстрації та перереєстрації);
- виготовляється на підприємствах України, ввозиться з-за кордону та призначена для реалізації на території України (перед її реалізацією);
- підлягала переробленню або ремонту із заміною (зміною) слідоутворюючих деталей.

Гладкоствольна мисливська зброя відстрілюється у разі добровільної згоди власників.

Якщо власнику зброї необхідно провести контрольний відстріл, він має, насамперед, звернутися до компетентних підрозділів, в яких створено умови для зберігання зброї та проведення безпечної стрільби з подальшою видачею відповідних документів.

З цією метою кожен громадянин може звернутися до відповідних територіальних підрозділів Експертної служби МВС України в містах Києві та Севастополі, областях, а також головного експертного підрозділу – Державного науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України (ДНДЕКЦ).

Основними підставами та умовами проведення контрольного відстрілу зброї є:

- письмова заява-звернення фізичної особи, у користуванні якої перебуває зброя або ж представників підприємств, на балансі яких вона знаходиться, або які її виготовляють, ремонтують або реалізують;

- наявність дозволу на зброю встановленого зразка (у разі відсутності на момент продовження терміну дозволу, обов'язково має бути довідка про належність наданої зброї конкретній особі, завірена інспектором відповідного підрозділу дозвільної системи УМВС (особистим підписом і печаткою);

- наявність дозволу на право придбання зброї, що надана для проведення контрольного відстрілу.

Забороняється надавати для проведення контрольного відстрілу зброю особами, у власності яких вона не перебуває. Також звертаємо Вашу увагу, що відстріл несправної зброї не проводиться, таку зброю одразу повертають власнику для проведення подальшого ремонту.

Для проведення контрольного відстрілу зброю приймається виключно спеціалістом з дослідження зброї ДНДЕКЦ чи НДЕКЦ, який перед початком відстрілу обов'язково перевіряє:

- відсутність тріщин, ум'ятин, дефектів, що можуть вплинути на безпеку використання зброї;

- відсутність ознак раніше проведеного ремонту основних частин зброї (ствола, затвору тощо);

- справність затвору та ударника в його каналі, відсутність заклинювань та ін.

Після проведення попередньої перевірки у разі відсутності зауважень спеціаліст експертного підрозділу приймає зброю та патрони до неї для проведення відстрілу.

Звертаємо Вашу увагу, що з кожного екземпляра зброї обов'язково відстрілюється не менше трьох патронів, а в разі наявності змінних магазинів – додатково надається по 3 патрони з кожного магазину.

Залежно від виду зброї існують відповідні вимоги до патронів. Зокрема відстріл мисливської нарізної зброї здійснюється лише мисливськими патронами відповідного калібру; відстріл пістолетів та револьверів «несмертельної дії» – патронами, сертифікованими на території України, спорядженими гумовими або аналогічними за своїми властивостями кулями; газові пістолети та револьвери – лише штатними до них холостими (шумовими) патронами; мисливської гладкоствольної зброї – патронами промислового виробництва, спорядженими шротом.

Якщо конструкція ствола або патронника зброї дозволяє здійснювати постріли кількома видами патронів, відстріл такої зброї виконується як штатними, так і патронами-замінниками.

Контрольні відстріли зброї проводяться комісійно у складі не менше 2-х осіб, які визначаються керівником експертного підрозділу.

Результати проведеного відстрілу оформлюються протоколом (для

юридичних осіб) та довідкою (для фізичних осіб). Два примірники протоколу або довідки цього ж дня видаються замовникові.

Конверти з відстріляними кулями та (або) гільзами, упаковані й скріплені відбитками печатки експертного підрозділу, також видаються власнику зброї для передачі у відповідні підрозділи громадської безпеки ОВС за місцем реєстрації зброї.

Загалом відстріл вогнепальної зброї відноситься до послуг, що надаються на платних умовах, оплата за які здійснюється відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 04.06.2007 № 795 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 26.10.2011 № 1098) «Про затвердження переліку платних послуг, які надаються підрозділами Міністерства внутрішніх справ та Державної міграційної служби, і розміру плати за їх надання» [2].

Дійсно, як свідчить судово-слідча й експертна практика, наявність у названих пістолетів і револьверів ударно-спускового механізму, руків'я тощо дозволяє шляхом заміни ствола або виготовлення для нього вкладного ствола, розсвердлюванням патронників у газових пістолетах і револьверах надати їм стану, коли вони цілком або частково втрачають колишнє цільове призначення, але набувають бойове: із них стають можливі постріли унітарними патронами, патронами роздільного спорядження або набоями-замінниками, для ураження снарядами живої цілі, насамперед людини.

Отже, контроль Експертної служби МВС України щодо дослідження зброї під час її експериментального відстрілу ґрунтується, насамперед, на спеціальних знаннях і експертній практиці, виявлення фактів незаконної переробки, що в подальшому вплине на кримінальну відповідальність особам, які її переробили.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Інструкції з організації функціонування криміналістичних обліків експертної служби МВС [Електронний ресурс] : наказ МВС України від 10 вересня 2009 року № 390. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0963-09>

2. «Про затвердження переліку платних послуг, які надаються підрозділами Міністерства внутрішніх справ та Державної міграційної служби, і розміру плати за їх надання» [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 04 червня 2007 року № 795 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2011 року № 1098. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1098-2011-%D0%BF>

Михальчук Т.В.

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ПРОВЕДЕННІ СУДОВО-БАЛІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Як засвідчує статистика, значна кількість кримінальних правопорушень, що вчиняються із застосуванням вогнепальної зброї, а також легальний і нелегальний її обіг значно збільшили кількість зброєзнавчих